

Kennisdelingsprogramma Gezondheid Statushouders

Goed voorbeeld: Participatieverklaringstraject Alphen aan de Rijn

In Alphen aan den Rijn is het participatieverklaringstraject is dé plek voor verbinding tussen lokale partners en statushouders mee te nemen in het thema gezonde leefstijl.

Ten behoeve van de participatie en integratie van nieuwkomers is in de Wet inburgering vastgelegd dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het participatieverklaringstraject (PVT), als onderdeel van het inburgeringsexamen en het verzorgen van maatschappelijke begeleiding. Gemeenten hebben de ruimte om deze twee wettelijk taken naar eigen inzicht en behoeften in te vullen. De gemeente Alphen aan den Rijn heeft ervoor gekozen de maatschappelijke integratie en participatie van statushouders uit te laten voeren door een samenwerking van drie maatschappelijke partners. Deze keuze is opgenomen in het Actieplan Spoedzoekers 2016-2019. Tom in de buurt is namens de gemeente Alphen aan den Rijn gevraagd uitvoering te geven aan de maatschappelijk begeleiding en het PVT vorm te geven, in samenwerking met de maatschappelijke partners BOOST en Alphen Beweegt. Naast het bekend zijn met de Nederlandse kernwaarden in het PVT zet de gemeente Alphen aan den Rijn in op een gezonde leefstijl en biedt statushouders praktische handvatten aan die hen kunnen helpen mee te doen in de gemeente.

Tips voor andere gemeenten

De samenwerking tussen lokale maatschappelijke partijen om een goede inhoud te geven aan de maatschappelijke integratie en participatie van statushouders in de gemeente Alphen aan den Rijn is zeer succesvol. Inmiddels hebben 82 statushouders het PVT succesvol afgelegd. Wij zetten hierbij de tips voor u op een rij:

- Koppel de uitvoering van het participatieverklaringstraject aan de maatschappelijk begeleiding in de gemeente.
- Maak lokale maatschappelijke partners samen verantwoordelijk voor de maatschappelijke integratie en participatie van statushouders. Dit bevordert de samenwerking ook op andere gebieden en maakt dat partners de statushouders goed kunnen toe geleiden naar diverse activiteiten.
- Het participatieverklaringstraject voor statushouders is verplicht en biedt veel ruimte aan gemeenten om de inhoud met verschillende lokale partners met eigen expertise invulling te geven. Naast de kernwaarden van de Nederlandse samenleving geeft het PVT de mogelijkheid om andere belangrijke thema's zoals een gezonde leefstijl of deelname aan de arbeidsmarkt hierin op te nemen.
- Zorg ervoor dat lokale partners én statushouders met elkaar om tafel zitten om de kennis rondom statushouders uit te wisselen.

Kennisdelingsprogramma Gezondheid Statushouders

Wie zijn de partners in het PVT?

Tom in de buurt

De organisatie [Tom in de buurt](#) staat voor Talent, Ondersteuning & Meedoen en bestaat uit diverse zorg- en welzijnsorganisaties samen zorgen voor een passend zorg- en welzijnsaanbod in de buurt. Zij heeft van de gemeente Alphen aan den Rijn de opdracht gekregen de maatschappelijke integratie en participatie van statushouders te organiseren. Tom in de buurt zet 4 professionele wijkcoaches in, die één op één begeleiding bieden aan statushouders. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de Piëzo methodiek, een stappenplan waarmee statushouders zich ontwikkelen naar een voor hen gewenste en passende rol in de maatschappij.

Naast de inzet van wijkcoaches organiseert Tom in de buurt het participatieverklaringstraject (PVT). Voor de inhoudelijke invulling van dit traject maakt Tom in de buurt gebruik van de expertise van Alphen beweegt en BOOST. Om tot een goede inhoudelijke invulling van het PVT te komen, hebben deze 3 maatschappelijke organisaties samen nagedacht hoe zij dit zouden kunnen vormgeven en wat zij statushouders graag zouden willen meegeven binnen de opdracht van de gemeente.

Alphen beweegt

[Alphen beweegt](#) voert in de gemeente Alphen aan den Rijn de opdracht Gezonde Leefstijl uit. De buurtsportcoaches geven vanuit hun expertise op het gebied van gezonde leefstijl inhoudelijk invulling aan het PVT. Met de theaterworkshop en de visual thinking strategie gaan statushouders met elkaar en vrijwilligers in gesprek over het verschil tussen de Nederlandse cultuur en die van het land van herkomst. Met een bordspel worden quizvragen over Nederland beantwoord. Deze workshops bieden statushouder de mogelijkheid om met elkaar in gesprek te gaan, geconfronteerd te worden met lastige situaties, maar ook met elkaar te lachen. Voor de workshop gezonde voeding worden twee voedingsdeskundigen ingezet. Zij leggen uit wat gezonde voeding inhoud en waar je op kan letten m.b.t. zout, suiker en calorieën, en waar je wat kan kopen. Daarna wordt er samen gekookt en worden Nederlandse en Syrische of andere gerechten gemaakt. Al deze activiteiten bieden statushouders naast de nodige kennis een stukje ontspanning. Dit alles tezamen zorgt ervoor dat Alphen beweegt in het PVT de opdracht rondom gezonde voeding, voldoende beweging en omgaan met stress goed weet uit te voeren.

BOOST

[BOOST](#) is een samenwerkingsnetwerk van de bibliotheek, welzijnspartners, culturele instellingen en de kinderopvang zitten. In het PVT houden zij zich met name bezig met de uitvoering van talentontwikkeling gelinkt aan cultuur. BOOST geeft hier invulling door o.a. een budgetcursus en digitale cursus.

Als onderdeel van het PVT moeten statushouders 16 uur stage lopen. Ieder kwartaal wordt door de partijen gezamenlijk een vrijwilligersmarkt georganiseerd, waar o.a. sportverenigingen en

Kennisdelingsprogramma Gezondheid Statushouders

zorginstellingen aanwezig zijn. Deze verplichte stage is de eerste aanzet tot betaald werk.

GGD

Gemeente Alphen start binnenkort een nieuwe cyclus van het participatieverklaringstraject (PVT 2.0). Hierin is de GGD ook als partner meegenomen; zij geven een workshop met als doel deelnemers op de hoogte te brengen van de Nederlandse gezondheidszorg. Dit is een praktische aanvulling op het gehele PVT.

Wat levert deze samenwerking in het PVT op?

Door samenwerking met meerdere lokale partners in het PVT, wordt men gedwongen samen te werken en gebruik te maken van ieders expertise waardoor het aanbod richting statushouders versterkt wordt. Hieruit kunnen ook weer andere interessante samenwerkingsprojecten rollen. Ook weten statushouders, de wijkcoach en de professionals binnen de drie organisaties voor verschillende activiteiten de juiste plek te vinden.

De wijkcoach heeft de expertise om statushouders goed te begeleiden, ook richting het PVT en andere activiteiten. Alphen beweegt biedt ook activiteiten aan buiten het PVT, waar statushouders vrijblijvend aan mee kunnen doen. Succesvolle activiteiten waren de [fietsdag voor statushouders en senioren](#) in samenwerking met Veilig Verkeer Nederland, de [Geluksroute](#) een ontspannen wandeltocht met activiteiten, het beweeguurtje op de woensdagmiddag. Door deze contacten hebben buurtsportcoaches van Alphen beweegt ook een aantal statushouders kunnen begeleiden naar sportverenigingen. 'Dit laat zien dat statushouders weten wie we zijn, wat we doen en vertrouwen hebben in Alphen beweegt.'

Hoe voert de gemeente regie hierop?

De maatschappelijke participatie en integratie van statushouders is belegd bij Tom in de buurt. Voor de uitvoering van de opdracht zijn prestatie-indicatoren vastgelegd waarover de drie partijen elke 3 maanden rapporteren richting de gemeente. Om nog meer inzicht te geven aan de gemeenteraad wat precies gedaan wordt in het PVT zijn de Raad, de drie maatschappelijke partners, statushouders en tolken een ochtend bij elkaar gekomen. In groepjes is met elkaar gesproken over de activiteiten die wel en niet goed lopen in het PVT.

Wat gaat goed en wat kan beter?

De samenwerking tussen de drie organisaties en de gemeente maakt dat zij elkaar goed weten te vinden en elkaars expertise gebruiken om een inhoudelijk samenhangend PVT tot stand te brengen. De aanpak is dus effectief, maar de drie partners blijven met elkaar in gesprek om verbeteringen aan te brengen. De wijkcoaches van Tom in de buurt geven veel feedback wat de statushouders wel en niet leuk vinden en deze bevindingen worden meegenomen om de workshops nog beter aan te laten sluiten bij de behoeften.

Kennisdelingsprogramma Gezondheid Statushouders

Met alle workshops en activiteiten die worden georganiseerd helpen ze statushouders op weg, maar dit willen ze meer borgen. De drie partners zien graag dat statushouders de weg naar activiteiten van de verschillende partners ook na het PVT blijvend bezoeken. En uiteindelijk dat zij zelfstandig een baan vinden of bij een sportvereniging aansluiten. Andere organisaties binnen de gemeente kunnen hier natuurlijk ook zorg voor dragen. Hier zouden ze graag nog meer op willen investeren. Tom in de buurt, BOOST en Alphen beweegt zouden dan ook nog actiever willen samenwerken met alle organisaties binnen de gemeente die wat doen voor statushouders, zoals Stichting Nieuwe Alphenaren. Daarnaast zouden ze meer willen betekenen in de begeleiding van vrijwilligers en hen van de nodige kennis voorzien. Momenteel is bewegen geen verplicht onderdeel binnen het PVT, al zijn er voldoende mogelijkheden om hen via bestaande activiteiten kennis te laten maken met het sportaanbod. Zo organiseert Alphen beweegt samen met de gemeente succesvolle [Voetbalinstuif voor statushouders](#). Statushouders en met name vrouwen willen of kunnen deelname aan bestaand sportaanbod niet betalen. Alphen beweegt zou hier graag nog meer op in willen zetten.

Bijlagen:

- [Actieplan Spoedzoekers 2016-2019, gemeente Alphen aan den Rijn](#)
- [Plan van aanpak participatieverklaringstraject, gemeente Alphen aan den Rijn](#)

Meer informatie.

Heeft u naar aanleiding van het bovenstaande voorbeeld nog vragen of wilt u meer informatie? Neem dan contact op een van de onderstaande contactpersonen.

Richard Schuit
r.schuit@tomindebuurt.nl
Tom in de buurt

Wendy van Duijn
w.vanduijn@alphenbeweegt.nl
Alphen beweegt

Tineke de Haas
t.de.haas@participe.nu
Boost

Alphen aan den Rijn